

СИРИЈУС

Elektronski časopis "Sirijus", ISSN: 2217-6993, ONLINE adresa: www.mason.org.rs, Urednik: Č.V.
Izlazi tromesečno (4 broja godišnje). Prvi broj izašao 1. jula 2009 godine. e-mail: info@mason.org.rs

Број: 37, Година: IX, 22. октобар 6018. Г.И.С.

Poštovana braćo,

Vreme godišnjih odmora je prošlo.
Počeli smo da radimo punom parom.
Novi tekstovi stižu na adresu redakcije Sirijusa.
Pauza u izlascima novih brojeva je završena.
Očekujte jako brzo sledeće brojeve!
Pozdrav...

Садржај:

Камен Мудрости - Симбол савршенства, просветљења и блаженства.....	2
Слободно зидарство и древне мистерије.....	4
Zašto „Nemanja“?.....	7
Velika i mala svetla slobodnog zidarstva i njihovo simboličko značenje.....	9
Поштујмо оне који су градили храм вечности и предали нам га у наслеђе:	
Шта би рекао наш брат Ђорђе Вајферт.....	11

КАМЕН МУДРОСТИ

Симбол савршенства, просветљења и блаженства

Камен мудрости је често спомињан кроз историју и везиван је за разне догађаје мање или више битне. Ипак највише за алхемију и друге херметичке науке.

Сам назив Алхемија је арапски термин настао од предлога АЛ и именице КЕМИ. Претпоставља се да се ова именица потиче од грчке интерпретације назива за Египат – КЕМ што је значило црна земља. Претпоставља се да је и алхемичарска уметност потекла од египатских мудраца и посвећеника. Сви су изгледи да су управо под таквим утицајима Мојсије, Платон и Питагора, кренули путем који их је водио ка просветљењу.

Из другог угла, алхемија би била хемичарска вештина у раду са елементима а у сврху стварања новог и бољег, односно побољшавања већ постојећих особина.

Разуман приступ нам ипак налаже да не будемо искључиви већ да алхемију разумемо ни посебно као вештину ни уметност, већ као однос чија се пропорција мењала у зависности од времена и простора у ком се дешавао.

Без сумње је да се један правац алхемије буквално кретао и ка претварању основних метала у племените али ова инструкција се неће бавити тиме.

Тема ове инструкције је утицај спознаја и знања, на којима почива Краљевска уметност, на сам процес трансформације профаног у просвећеног човека који је и стању духовног савршенства и равнотеже, у стању које је у симболичком, мистичном и филозофском смислу симболизовано у Камени мудрости.

Рад на откривању тајни камена мудрости познат је иначе као Велики рад (Magnum Opus)

Од грубог камена преданим и посвећеним радом настаће савршени камен.

Краљевска Уметност и Камен мудрости.

Током еона који су протицали природа је, под утицајем Творца, постепено еволуирала у сложени механизам односа и реакција и један од резултата такве еволуције је биће које ми зовемо Човек. Ипак, ниједна река не може тећи узводно ни ка већој висини од извора.

Величанствен на много начина, човек је створено и несавршено биће.

Јасно је да је данашња људска природа изван милости Творца, блаженства и духовне равнотеже. Можемо рећи и да се људска душа, створена као божанствена и универзална, спустила на ниже гране и удаљила од блаженог стања и милости Творца којом је створена.

На жалост, ни природа ни човек се не могу без помоћи вратити у стање почетне равнотеже. Овде се мисли на све у домену креације али за нас посебно битно, на непробуђеног и непросвећеног, кога вечито раздире унутрашњи конфликт и коме он не види крај.

Да би човек искусио у животу ишта друго сем овог неподношљивог стања - патње и неизвесности - потребан је виши смисао од овог који проналази у свом сада већ природном стању на које је навикао не познајући боље.

Без вишег смисла није му могуће да превазиђе своје сталне и непријатне пратиоце – страх, инфериорност, несигурност...

Сва креација настала на основама духовно пале природе је само још ниже у духовном смислу и даље од изворног. Камен мудрости је на почетку камен око врата кога се морамо ослободити не би ли подигли поглед ка светлости.

Река не може тећи изнад свог извора.

Човекови чисто интелектуални напори не могу га издићи изнад овог духовно нарушеног стања и само га могу одвести у слична погрешна и непросветљена стања. Ослањајући се само на теоријско познавање Краљевске Уметности, а без духовне спознаје Камен мудрости је камен

спотицања, на који се увек саплетемо у полумраку.

Другачије речено, човек је променљиви елемент Камена мудрости који је на почетку у стању унутрашњег конфликта и мраку незнања. Као такав, успаван је и свет који га окружује му је нејасан.

На нашу срећу, познато је следеће:

УМЕТНОСТ УСАВРШАВА ОНО ШТО ЈЕ ПРИРОДА ЗАЧЕЛА

Краљевска уметност је откривање унутрашње спознаје, мудрости и равнотеже.

Као што су многи посвећеници доказали – наше благо је створено уметношћу, не додајући ништа, не одузимајући ништа, већ само ослобађајући се свега сувишног.

У крајњим а остваривим даметима живота, духовно семе се напоследку проналази.

Овако откривена спознаја је у свом природном и чистом стању јер је ослобођена свега што је одваја од њеног божанског порекла.

Човек је слободан, без страха и истински срећан.

Бр.:З.Т.П.:
Немања

СЛОБОДНО ЗИДАРСТВО И ДРЕВНЕ МИСТЕРИЈЕ

Међу свим народима антике, где су префињеност и култура дали узвишени тон религиозном осећању, постојала су два система обожавања: јавни и приватни. Поједини пагански богови имали су и тајно обожавање, коме су могли приступити само они одабрани и припремљени ритуалима, који су се називали Иницијације, а тајна служба богу Мистерија. Јавно обожавање било је засновано на политеизму чији су многобројни богови и богиње били често девијантне личности злогбно понашања. Некима се молило да помогну а другима да не одмогну. Пружали су пре оправдање за порок него што су били подстицај и пример врлине. Тако се јунак једне приче спрема да заведе девицу тражећи оправдање у Јупитеровом завођењу Данаје и узвикује: "Ако је Бог, који својим громовима потреса цео универзум, могао извршити такав злочин, зашто то неби могао ја, обичан смртник?"

Злонамерно понашање богова било је препрека тежњи ка честитом и побожном животу: Паганска религија није пружала ни награду после смрти за добра дела него је нудила бесмислено трајање у подземном царству духова и сенки. Ипак, са напретком и развојем интелектуалне културе, поједини свештеници,

песници и филозофи су се залагали за утешну доктрину о васкрсењу и бесмртном животу после смрти, у сталном уживању, као награду за животне недаће и частан и узоран живот. Нужан резултат развоја таквих осећања и појмова свакако је био осуда апсурдности политеизма. Али, пошто је то била народна религија, лако је схватити да би било који отворени покушај њеног довођења у питање или исмевања био веома опасан. Ако нека религија, било истинита или не, постане народна, ко год је оспорава, сигурно ће се суочити са фанатизмом и нетолеранцијом верника.

Нове религиозне истине су стога међу паганским народима прикриване и подучаване само у тајним друштвима у које се примало уз ритуал иницијације, док су нове доктрине скриване испод вела симбола чије је право значење било разумљиво само посвећенима. Тајна друштва у којима су исповедани и учени принципи нове теологије добила су име Мистерије. Свака земља имала је сопствене са посебним карактеристикама. У Египту су биле познате Озирисове, на Самотракију Кабиријске, где је главни херој био Атис, љубавник Кибеле, који је убијен и васкрсао, у Грчкој, Дионизијске и Елеусинске, у близини Атине, посвећене Деметри, у Сирији Адонису, у Феникији Дионизију и у Персији Митри, које су последње нестале након доласка хришћанства и рушења политеизма. Иако су се разликовале по имену и појединим детаљима иницијације, биле су веома сличне у општем облику и идеји. Њихово главно учење била је доктрина о будућем животу после смрти у коме би требало да постоје награде за побожан овоземаљски живот и казне, уместо бесциљног трајања у подземном свету духова и сенки. Уместо таквог постхумног битисања оне су нудиле рационално стање бесмртног постојања у коме се душа прочишћава од земних остатака тела и узноси у живот вечни. Укратко, све то је било у истом духу као и хришћанска догма о васкрсењу. Али ово учење је у

мистеријама саопштавано у необичном и симболичном облику, што је уствари довело до теорије да су оне нека врста прототипа спекулативног слободног зидарства. Све су биле са ритуалима пуним драматике са низом сценских приказа авантура неког бога или хероја, нападом који су извели непријатељи, смрћу од њихове руке, силазак у Хад или гроб, после чега васкрсава као смртник, бесмртна душа или доживљава апотеозу као бог. Једина битна разлика између појединих Мистерија била је другачији бог или херој, чији су смрт и васкрсење или апотеоза представљали предмет драме, тако да су се прикази и њихов редослед прилагођавали доживљајима главног јунака. Али код свих су заплет и религиозна порука били исти.

Пошто су Мистерије били тајно друштво, чији су чланови издвојени од других ритуалом иницијације, у оваквом облику организације, неопходно средство одбране, заштите и изолације, била је свечана обавеза тајности, са озбиљним казнама за њено кршење, и одређени начини распознавања познати само упућенима. Постојао је и прогресивни редослед степена, пошто се новом члану нису одмах по иницијацији саопштавале највеће тајне религиозног система. Мистерије су биле подељене у две класе, мале и велике, а поред тога постојала је прелиминарна церемонија, која је била само припрема за оне праве, тако да се потпуни процес пријема састојао од три дела или корака, што је оне који воле истраживање аналогично између античких и модерних иницијација подстакло да их зову три степена.

Први корак је назван лустрација или прочишћавање водом. Када је кандидат био спреман да буде примљен у било коју од древних Мистерија, одвођен је у храм или на друго место издвојено за свечаност иницијације, где је обављено темељно чишћење тела водом. То је била припрема за пријем у Мале мистерије и представљало је симболично чишћење срца, односно морално прочишћавање, неопходно да би кандидат примио тајно знање. Неки ту налазе аналогичну првом степену слободног зидарства.

Следећи корак у ритуалима древних Мистерија звао се Иницијација. Било је то извођење драмске алегорије, мита или фиктивне историје на којој је Мистерија заснована. Кандидат је персонификовао догађаје из

живота, патњу и смрт бога или хероја коме је Мистерија посвећена, или је све то приказивано пред њим.

Ови живописни ритуали приликом иницијације представљали су симболичко упутство, почетна знања религијског система о коме су Мистерије подучавале. Ритуали Иницијације су делимично били извођени на Малим мистеријама где је представљана само алегорија смрти. Оне су биле увод односно први део Великих, где су они извођени у потпуности, односно према теоретичарима који истражују аналогичне са слободним зидарством одговарају другом степену, помоћника.

Трећи и последњи корак или степен у Мистеријама био је Савршенство. То је био крајњи циљ система. Називали су га Аутопсија што на грчком уствари значи виђење сопственим очима. То је било саопштавање у потпуности кандидату велике тајне Мистерија, а они који виде порекло Масонерије у античким Мистеријама упоређују овај завршни корак иницијације са степеном Мајстора.

Мистерије су биле установљене ради учења и проповедања две теолошке догме, непознате и непризнате у владајућој паганској религији - вера у јединог Бога и у бесмртност душе у будућем животу после смрти.

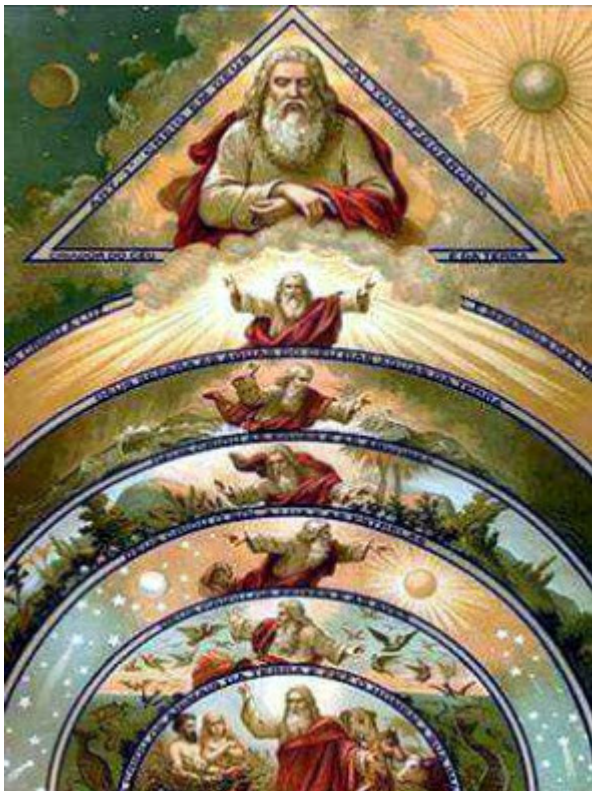

Египћани су били први од старих народа који су развили цивилизацију и њене плодове и ту су осмишљене прве Мистерије које су биле модел за све друге код старих народа. Најпознатије су

биле у славу Озириса, мит о коме има различите верзије. По једној је бог кога убија брат Сет а по Диодору Сикулу смртни краљ који после убиства које је извршио зли брат Тифон, потраге његове супруге Изиде за гробом и васкрсења постаје бесмртни бог што је симболизовало учење о будућем животу.

Страдања Озириса, његова смрт, васкрсење и потом дужност судије мртвих, чине основе египатске религије. Оне саопштавају тајно учење о будућем животу, а иницијација у мистерије Озириса била је увођење у обреде религије Египта. Ове ритуале су изводили свештеници, а иницирани су и многи путници из других земаља, посебно из Грчке. Претпоставља се да су на тај начин принципи и општи облик Мистерија пренети у друге земље, иако су свугде настале разлике у детаљима.

Од свих паганских Мистерија установљених у античком свету, најраспрострањеније су биле Дионизијске. Постојале су у Грчкој, Риму, Сирији и целој малој Азији. Међу Грцима, а још више међу Римљанима, ритуали на Дионизијским фестивалима и Мистеријама, су инсценирали његову смрт, потрагу, касније откриће тела и васкрсење.

После разних припремних ритуала, који су намеравали да искушају храброст и

издржљивост кандидата, представљана је мистична смрт Дионизија, а цероминијал је називан афанизам. Следио је излив туговања и жалости иницираних са церемонијом сахране кандидата, што се називало пастос и чиме се завршавао први део ритуала иницијације. Други део, одржан у Великим мистеријама, почињао је трагањем супруге Рее за његовим остацима што је представљано сценама опшег хаоса и пометње. Када је потрага успешно завршена и кандидат ритуално устао из мртвих, тугу су замењивали изливи велике радости и њему је саопштано тајно учење Мистерија о постојању једног јединог Бога и о бемртности душе коју чека награда или казна у зависности од понашања за живота.

Видимо сличности са слободним зидарством у тајном карактеру оба друштва, употреби симбола, драматичном облику иницијације, подели на степене и тајним методама препознавања. Мора се признати да су ове аналогије врло упечатљиве и, ако се посматрају само као случајност, то би био заиста редак пример. Стога није изненађујуће што је ученим људима било тешко да нађу одговор на питање: да ли је савремена масонерија директни и континуирани наследник древних Мистерија, чије је наследство пренесено иницијацијама у Мистерије бога Митре, које су најдуже опстале, до шестог века, или су аналогије између ова два система настале случајно, у току природног процеса људске мисли, који је заједнички за све умове и следе из његовог развој у симболичким облицима?

Мистерије, као учење и проповедање тајне филозофије, забранио је цар Јустинијан у шестом веку, када је укинуо последње трагове паганске религије, приношење жртава боговима, као и Аристотелов Лицеј и Платонову академију, што многи историчари сматрају дефинитивним крајем Античког света. Императоров циљ је био да цела држава има једну религију, Хришћанство, које је вера у јединог бога са обећањем васкрсења, бесмртности душе и награди и казни после смрти тако да су античке паганске Мистерије постале непотребне.

Брат М. С. Д.
Племенита ложа "Михајло Пупин" Београд

ZAŠTO „NEMANJA“?

**(Veliki Župan Stefan Nemanja 1166-1196,
Otac. Simeon Mirotočivi 1196 - 1200).**

Stefan Nemanja je osnivač sveterodne dinastije Nemanjića, koja je vladala Srbijom na putu prelaska od male rascepkane kneževine do carevine u periodu dužem od 200 godina. On je začetnik tog puta neumorne gradnje, puta rada i istrajnosti čije temelje je počeo da postavlja i pre dolaska na vlast.

Stefan Nemanja je rođen 1113. godine kao sin kneza Zavide u starom Rasu (tačnije Duklji na Morači – današnja Crna Gora). Stolovao je 31 godinu. Po prepuštanju prestola svom sinu u Stefanu (1196.) Nemanja se zamonašio u Studenici pod imenom Simeon. Odatle je posle dve godine prešao u Svetu Goru gde u Hilandaru završava ovozemaljski život 26. februara 1200. godine. Njegov sin Sava prenosi njegove mošti, posle osam godina, u Studenicu. Proglašen je svecem i praznuje se kao prepodobni Simeon Mirotočivi (26. februar).

Nemanja je svoj graditeljski put utemeljio izgradnjom najpre manastira posvećenih Bogorodici (1159. -1166.) i svetom Nikoli (1166/8 -1196). Prema njegovim žitijama, ova gradnja je dovela do sukoba sa starijom braćom, iz kojeg izlazi kao apsolutni pobednik. Poseban osvrt zaslužuje upravo manastir posvećen svetom Nikoli. Kao i prvi, Bogorodičin manastir, Nemanja je započeo njegovu gradnju u Belim Crkvama (današnja Kuršumljia). Gradnju crkve je nastavio njegov sin Stefan (veliki župan i kralj 1196.-1217.) dozidavši otvoreni egzonarteks (trem) sa dvema kulama zvonarama i još jednim grobnim mestom u jednoj od njih. Kralj Milutin (1282-1321) je, sa severne strane, dozidao kapelu. Ova, kao i Bogorodičina crkva, su bile pokrivene olovom, i zbog beline sunčevog odsjaja o krovove je i Kuršumljia u srednjem veku nosila ime Bele Crkve. Manastir je doživeo tužnu sudbinu posle Velike seobe Srba i u vreme osmanlijske vladavine. Obnavljanje ovog Hrama je započeto u XX veku i još uvek nije završeno. Kao osnovno obeležje nezavršenog Hrama ostao je jedan od dva zvonika.

Po hrisovulji vizantijskog cara Vasilija II od 1018. Toplički kraj je pripadao Niškoj eparhiji, ali pošto je Niš krajem 12. veka, pripao Bugarima, Sveti Sava je 1219. osnovao Topličku eparhiju sa sedištem u manastiru Svetog Nikole.

Po povratku u okrilje Niške eparhije tadašnja Mitropolija Niška je nosila i naziv niške i belocrkvsanske.

Preuzimanjem vlasti od svoje braće, posle bitke kod Patina (Zvečana-Kosovo), Nemanja je stvorio uslove da započne izgradnju Srbije kojoj je trebalo još mnogo godina da postane samostalna država. Pored širenja teritorije kojom je vladao, Nemanja je ostvario brzi procvat srpske srednjevekovne kulture.

Pored zadužbina u Toplici, on gradi niz manastira i crkava, među kojima su Sv. Đorđa u Rasu (Đurđevi stupovi), Đurđevi stupovi u Budimlju, Sv. Petar u Bijelom Polju, Bogorodica Bistrička, Studenica, kao i večno živi manastir Hilandar. Svojom mudrošću Nemanja je doveo graditelje i sa Istoka i sa Zapada, što je dalo jedinstvenu kombinaciju vizantijske i romanske arhitekture, svežinu lepote i snagu originalnosti. Srbija u ovo vreme postaje središte najboljih umetnika iz čitavog kraja, a posebno iz vizantijskog sveta. Više puta je Nemanja, posle mnogih uspeha, sticajem okolnosti kojima su upravljale mnogo veće sile, dolazio u položaj gubitnika. Samo svojom mudrošću, sposobnošću da proceni da daljim ratovima može samo da dovede zemlju u nenadoknadive ljudske gubitke, Nemanja se vraća u položaj pobednika sklapajući mir kojim obezbeđuje uslove za bolji i mirniji život. Tako biva i posle bitke za Dubrovnik, ali i posle velikog ratovanja u vreme Trećeg krstaškog rata.

Ovom ratu je prethodio istorijski susret u Nišu, 1189. godine, između Velikog župana Stefana Nemanje i nemačkog Cara Fridriha Barbarose sa kojim je sklopio savez. Ovaj rat je Nemanja završio vojnim porazom ali i mirovnim ugovorom sa

Vizantijom, kojim je Srbiji definitivno priznata samostalnost, a veliki župan postao samodržac jer je njegova vlast postala „Božija volja“.

Pošto je utvrdio proširene granice Srbije između Drine, Morave, Šar-planine, Bojane i Neretve, a shvativši da se njegov zadatak na zemlji, u otečestvu, približio kraju, Nemanja vlast na zemlji predaje sinu Stefanu (Prvovenčanom) 1196. godine.

Posebno obeležje velikog Stefana Nemanje su njegova Zaveštanja (Zaveštanje o crkvama i Zaveštanje jezika). Nemanja je svoju dalekovidost dokazao kroz neprestanu gradnju crkava jer kako je rekao: „Naši daleki potomci prepoznaće nas u Studenici. Znaće ko smo i kakvi smo. I, čedo moje, biće ponosni što nas imaju, pouzdano znam da hoće. Ponosiće se što smo pleme Nemanjičko.“

Veliku mudrost je Nemanja pokazao kroz odnos prema srpskom jeziku i rečima:

„Čuvajte, čedo moje mило, jezik kao zemlju. Reč se može izgubiti kao grad, kao zemlja, kao duša. A šta je narod izgubi li jezik, zemlju, dušu?“

Od Nemanjinog doba, kako je napisao Miloš Crnjanski, „slika Srpstva na Balkanu puna je reda našeg divnog neimarstva, zelenih i modrih, nadzemaljskih svetlosti našeg crkvenog slikarstva, treptavih plamenova žižaka kraj kojih bdiju u noći pisci crnorisci, učenici belog Hilandara, veličanstvenih pojava srednjovekovnih ktitora, vladara prosvetitelja i svetitelja, čije ruke dopiru do Sirije i Sinaja dižući bolnice i ostavljajući trag jedne svetle, srednjovekovne srpske kulture“.

Kada su naša braća planirala obnavljanje rada masonerije u Nišu, 2014. godine, lako im je bilo da kažu nastavljamo put braće sa početka prethodnog veka kroz Poštovanu Ložu istog imena „NEMANJA“.

Postavlja se pitanje šta je navelo tadašnje osnivače prve niške lože da joj daju ovo sveto ime. Šta, kad Stefan Nemanja nije bio mason? Da, on nije bio mason, jer nije bio tako organizovan.

Prema legendi, tokom III Kršaškog pohoda i susreta sa Fridrihom Barbarosom, isti ga je posvetio u viteza viteškog reda koji čuva tajne i drevna znanja kasnije ugrađena u slobodnozidarsko učenje. Iako mnogi istoričari smatraju da je susret Nemanje i Barbarose bio vezan za čisto profane obostrane interese (proširenje teritorije i uticaja), to nije tako. Tada je začeta i mnogo dublja duhovna veza između predstavnika u to vreme najmoćnije zapadnoevropske sile, i Srbije u usponu i na izlasku iz Vizantijskog zagrljaja.

I gle čuda, jedan od osnivača Nemanje je i Stefan - Stevan Sremac. Da li je bio i KUM? Nameće se pitanje: zar Nemanjino žitije nije žitije koje bi rado želeo da ima svaki uzoran mason? Njegov život i njegova dela, od kojih su mnoga vezana za Niš i ovaj deo Srbije, najbolji su zalag za izbor ovog časnog imena.

I još jedno simboličko pitanje: Zar vas crkva Sv. Nikole, zadužbina Nemanjina, sa nezavršenim zvonikom ne podseća na nezavršen Solomonov Hram? I tako braćo i ova Poštovana Loža, kao što je Stefan Nemanja gradio lanac crkava, nastavlja svoju misiju vođenu rukom, i nadgledanu budnim Svevidećim okom Velikog Arhitekta svih svetova, gradi bratski lanac ispletan novim venčićima i ložama.

Stefan -ime nastalo od grčke reči Stefanos (sin, venac, krug) nosila su ponosno deca srpskih vladara koja su bila predodređena da nastave vladavinu.

I zato, uz Nemanja, iako to nigde ne piše, ponosno stoji i ime Stefan a Stefanosa - venčića sve više.

Brat D.Z.
Nemanja, Niš

Velika i Mala Svetla Slobodnog Zidarstva i njihovo simboličko značenje

**„I svetlost sija u tami i tama ga ne obuze.”
(Jevandelje po Jovanu, 1.5)**

Onaj ko Svetlost traži Svetlost će i pronaći! I bi vidljiva samo „Slobodnima”. Onima koji uzdigoše dušu svoju visoko iznad ovozemaljskih životnih strasti.

Šta za Slobodne zidare može značiti pojam Svetlosti?...Izaći iz tame na Svetlost, biti izložen Svetlosti, primiti Svetlost...

Zapravo se smatra da je svrha Inicijacije: pobuđivanje i podsticanje kandidata da unutar sebe pronađe saznanje, činjenice, dokaze i prave istine svoga bića u koje je predhodno bio neupućen, ili bio samo prividno obavešten. Na taj način dovesti ga do svesnog i direktnog kontakta sa realnošću koja leži sakrivena ispod površinskih slika stvari.

Nakon važne krize koju kandidat može da doživi, prva stvar koju njegovo spoljašnje oko opaža je trostruki simbol, koji je povezan na sledeći način: Uglomer koji prekriva vrhove Šestara leži na otvorenoj knjizi Svetog Zakona na Oltaru Zakletve. Tri velika Svetla: Knjiga Svetog Zakona, Ugaonik i Šestar.

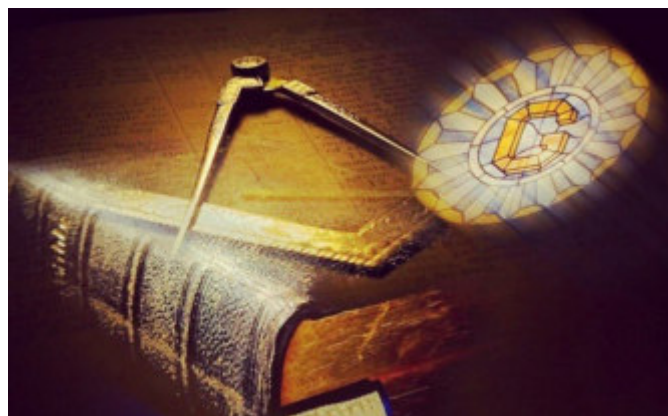
Šta sve mogu predstavljati ovi, za nas, veoma važni simboli?

Knjiga Svetog Zakona: Za nju se kaže da sadrži pisanu Božiju Reč, ili poruku njegovu za ljude. „U početku beše Reč i Reč beše u Boga i Bog beše Reč”. (Božanska Reč ili Supstanca).

Knjiga Svetog Zakona kao takva može poslužiti kao Svetlo čestitim ljudima na njihovom putu prema Savršenstvu koje uvek izmiče. (Izgubljena Reč) - Može pomoći da usmerimo svoju pažnju na veru, ali i podsetiti nas na svečano obećanje koje neka osoba daje Bogu, kao i ozbiljnost njenih zaveta. Ugaonik je sprava koja služi za merenje i kontrolu uglova. Spajajući horizontalu i vertikalu Ugaonik miri suprotnosti. Stranice su postavljene pod pravim uglom, te na taj način mogu da simbolizuju buduću pravičnost naših

odluka. Slobodni zidar ga koristi kako bi fino obradio kamen (sopstvo), i na taj način stvorio preduslov da bude deo jedne skladne građevine, što znači da Ugaonik koji počiva na Svetom Pismu jeste simbol ljudske Duše, pravične i valjane kakvu je Tvorac izvorno stvorio.

Ugaonik svojim izgledom približno podseća na trougao, te kada je vrh okrenut naniže, a baza naviše može označavati i simbol Vode ili psihičke konstitucije čovekove.

Šestar je alat, deo geometrijskog pribora, koga sačinjavaju dva kraka a služi za konstruktivno crtanje kružnice, zadatog poluprečnika oko date tačke, ili dela kružnog luka. Može se takođe koristiti i u navigaciji, za prenošenje rastojanja na mapi. U srednjem veku Šestar je bio prikazivan na ilustracijama kao alat, simbol Božijeg Dela Stvaranja Sveta. Širenjem njegovih krakova može biti prikazan stepen dominacije Duha nad Materijom. Raspon tih uglova može biti: 45°, 60°, a kao najveći predstavljen ugao u Slobodnom Zidarstvu može biti ugao od 90°. Ako bi Šestar izgubio stabilnost i otvorio se na 180°, onda bi postao prava linija i izgubio bi smisao. Samim tim, kada je ugao manji, Šestar je stabilniji, npr. 45°. Posredstvom Šestara se u Slobodnom zidarstvu na još jedan način vrši obeležavanje stepena gradacije nečije samospoznaje i znanja.

Učenički stepen: Oba vrha Šestara se nalaze ispod ugaonika (Materija dominira nad Duhom). Pomoćnički stepen: Levi krak Šestara je ispod, a desni preko stranice ugaonika (Uravnoteženje)

Materije i Duha). Majstorski stepen: Šestar je sa oba kraka preko stranica ugaonika (Uzdizanje Duha nad Materijom).

Simbol trougla je takođe reprodukovan u Šestaru, te kada se vrh nalazi naviše, a baza naniže, može predstavljati simbol Vatre, odnosno Žive Energije. Šestar ukršten sa Ugaonikom jeste simbol Duha Duše i njene Funkcionalne Energije. Sama za sebe Duša bi bila samo inertna pasivnost, koja nije uravnotežena nekom protivnom pozitivom.

TRI VELIKA SVETLA, njihov trojni simbolizam, njihova trojna osnova čovekovog bića sačinjena od:

Materije (Knjiga Svetog Zakona), Pasivne Duše (Ugaonik) i Aktivnog Duha (Šestar), koji je proistekao iz uzajamnog delovanja prva dva elementa. Međutim, tumačenja simboličkog značenja Tri Velika Svetla, od strane unutrašnjeg oka kandidata ne može biti potpuno i njemu razumljivo ako on nema odgovarajuću vizuru i instrument. Drugim rečima, ako ne poznaje Tri Mala Svetla.

Tri Mala Svetla su praktično instrument koji kandidatu može pomoći da otkrije pravo značenje Svetlosti uopšte, kao i osnovu, korene i suštinu svoga rudimentarnog i neosvetljenog bića. Hajde onda da razmotrimo značaj i simboliku Tri Mala Svetla:

Prvo Malo Svetlo: Mudrost. Predstavljena kao prvi stub u sredini Hrama, izrađen u Dorskom stilu, a Mudrost se, takođe, može kao osobina pripisati Starešini i predstavlja sveukupno znanje, spoznaju, slobodu mišljenja. Ona se poistovećuje sa mudrim kraljem Solomonom, graditeljem Hrama.

Drugo Malo Svetlo: Snaga. Predstavljena kao prvi levi stub na ulazu u Hram, izrađen u Jonskom stilu. Taj stub je još nazvan i „BOAZ”, što u prevodu sa Hebrejskog znači: „U njemu se nalazi Snaga”. U jednakosti je sa Prvim Nadzornikom Lože i predstavlja ženski, pasivni princip. Poistovećuje se sa Hiramom, kraljem Tira, koji je pružio pomoć u izgradnji Solomonovog Hrama.

Treće Malo Svetlo: Lepota. Predstavljena kao treći potporni stub Lože, izrađen u Korintskom stilu se još naziva „JAKIN”, što u prevodu znači: Bog osnažuje. Lepota može da označava Drugog Nadzornika, opšti pojam stabilnosti i dobrog činjenja, ukrašavanja reda iznutra, kao i muški aktivni princip. Može se povezati sa likom Majstora Hirama Abifa, zbog njegove veštine ulepšavanja i ukrašavanja građevine.

Da rezimiramo, upoznavanjem sa slikovitim instrumentima Tri Mala Svetla: Mudrost, Snaga i Lepota, može se postići stanje daljeg razumevanja i proširenja sopstvene perceptivne moći, a sve u cilju postizanja što finije forme kamena koji obrađujemo.

Na Orijentu Knjaževac,
9. dana, oktobra meseca 6017. G.I.S.
Učenik Kraljevske Umetnosti,
Br. O.J.

Поштујмо оне који су градили Храм вечности и предали нам га у наслеђе: Шта би рекао наш Брат Ђорђе Вајферт

Вечити сам Ученик Школе живота. И кад бих на том путу откривења самоспознаје сазнао и "зрно" новог био бих пресрећан. Зато буди спреман рећи себи "незналица" сам, јер када бих, имао, и још један живот био би ми кратак да спознам тајне Великог Неимара Свемира.

Док и онако, оскудном временском "теснацу", поред свакодневних профаних обавеза, покушавам да од Великог Неимара Свемира "уштинем" колико толико времена, да одморим душу и стабилизујем ритам "посусталог" срца-кардиоваскуларног система, једна за другом стижу ми поруке. На први поглед, обрадјем им се: пише ми Брат-пишу ми Браћа. Међутим, када дубље почем да анализираам садржај-поруке, неке, од њих су испод сваког нивоа људског-Братског (Масонског) достојанства. (Опростите ми, што, морам то да кажем.). Од тренутка када ми је скинут повез са очију, и („положио заклетву“) да ступам у Братски Ланац, Старешинству и , мојој Браћи, која су ми указала поверење да заслужујем да будем с њима у Братском Ланцу, заклео сам се да ћу са њима делити све радости, али, и потешкоће. Циљ нам је заједнички: рад на себи – „изградња“ себе, у погледу моралног-духовног прочишћења и узвишења, с једне, и зидање Храма Светлости-Човечности, с друге стране, зарад хуманијег-праведнијег- моралнијег друштва.

Иако сам, у профаном свету, са завршеном школом „материјалистичко-економског“ профила - професор Универзитета, по годинама зрелости, одавно на стази „учитеља економије“ својевољно сам прихватио да будем Ученик у „школи“ Слободног Зидарства. Настојао сам да у своме срцу, нађем место за сваког од Браће, страијих-млађих, познатијих-признатијих у Слободном Зидарству. Кренуо сам на путовање. Свој пут из Таме ка Светлости, од Ученика ка Мајстору Краљевске уметности, схватио сам, и

следићу га и убудуће, као КЛЕСАЊЕ НЕОБРАЂЕНОГ КАМЕНА ка фином подешавању каменчића који ћу уградити у МОЗАИК ДРЕВНОГ СЛОБОДНОЗИДАРСКОГ ХРАМА. Под заклетвом ћутања, мерио сам свој лични, духовни, напредак на путу од таме до светлости, полагајући „слободнозидарски испит“ пред „Мајсторском комисијом“, који је на крају, морао бити „оверен-нострификован“ од стране Часног Старешине ПЛ „Ђорђе Вајферт“ и Старешинстава ВНЛС. Руководи се начелима Масонске филозофије, дајући предност: духовној надградњи над, свакодневним профаним, материјалним, каријерним, амбицијама, латио сам Слободнозидарског алата, трудећи се да да што је могуће боље-дубље, спознам Слободнозидарске тајне, клешући на том пропутовању „себе“ у алегорији необрађеног-храпавог камена. Од Ученика до МКУ, ударци глетом били су прецизнији, а либела, висак и мистрија показивали складан мозаик-исклесаних и уграђених каменчића у архитектуру Храма.

Узор на том Слободнозидарском усавршавању су ми били, утемељивачи,

Слободног Зидарства: од Андерсона, до Доситеја Обрадовића, Његоша, Пупина, Вука Карџића, Слободана Јовановића, Вајферта итд.), препознајући себе као: ВЕЧИТОГ УЧЕНИКА ШКОЛЕ ЖИВОТА. Напредовање-уздицање били су за мене, највеће признање и част коју су ми, моја Браћа доделила, на пропутовању од Таме ка Светлости. С друге стране, на овом пропутовању, сваки од достигнутих степена: УЧЕНИК–ПОМОЋНИК-МАЈСТОР, представљали су за мене, богатство-спознају: вечите „борбе“ између материјалног и духовног, Угаоника и Шестара. Када сам уздигнут у звање Мајстора, спознао сам, лепоту и превагу духовне, над, материјалном одредницом, Слободног Зидара, који тежи да таквим учини и друштво у целини. Да доброта-хуманизам победе зло-материјалну запароженост духа-душе-тела. Да праведније и хуманије друштво, колико, толико, загоподари „планетом“, чији су промотери, на првом месту Слободни Зидари. Истина, моје путовање се, овим не завршава, већ се и даље наставља.

У подсвести ми тиња-опмиње мисао, да ништа није савршено тако, да не може бити још боље, подсећајући ме на обавезу, да се не смем „успавати“ на ловорикама додељене ми мајсторске ленте. Звање, Мајстор краљевске уметности, јесте признање за морално-духовно прочишћење и напредовање слободног човека, на добром гласу – Слободног Зидара на путу ка човечности. То је само једна, од „успутних“ станица (један степен), на путу ка крајњем циљу: освајању тајни Слободног Зидарства које су спознавале бројне генерације наше Браће-Слободних Зидара. Међутим, те тајне ће и даље, постојати, и бити, платформа-полигон на којем ће се полагати заклетву бројне генерације Слободних Зидара, с једне, „увежбавати их-спознавати“ и преносити кроз Братски ланац с генерације на генерацију, с друге стране. У тој, Слободнозидраској хијерхији, Мајатора КУ, препознајем као Брата који ће бити „Мудрац-Светионик“, Ученицима и Помоћницима на путу из Таме ка Светлости.

Степен-звање, Мајстора КУ не смемо схватити као "ексклузивно право", на "Моћ"- "Владавину Брата над Братом", чежња за "Чекићем" - Часним Старешином Ложе, или пак жал, за изгубљеним "положајем" Часног Старешине у Братсву-Ложи. Бити Мајстор краљевске уметности, је част, али и велика обавеза. С друге стране, бити Часни Старешина ПЛ, је још „почасно“-узвишено звање-положај: првог међу једнакима. Заслужити Слободнозидарски Чекић, је велика част-призање, али и обавеза. Оно што је у профаном свету, диригентска палица, у рукама вође оркестра, то је Чекић у рукама Часног Старешине. И као што вођа-диригент оркестра, вештином слуша-погледа-осећаја-искуства. диригентском палицом, вешто, диригентском палицом „амортизује“, дисонантне тоне, чинећи мелодију пријатном за уши слушалаца, тако и Часни Старешина ударцем Чекића осећај присутних у Храму-Ритауалном раду, чини пријатнијим.

Надаље, Слободнозидарска историја нас учи, да је Чекић у рукама Часног Старешине, исто, што и „сабља“-„оружје“-„команда“ у рукама главнокомандујућег „војсковође“. Истина, удрац Чекићем у Слободном зидарству, на први

поглед, привидно, има „блажи“ одјек, јер то Часни Старешина ради у рукавицама. Символички речено „здарац Чекићем“ Часног Старешине, с рукама у рукавицама, је, на први поглед „ударац с пригушивачем“. У први мах се не препозанју домети његове симболике, дела и речи. Међутим, историја нас учи, да је „ударац“ Слободнозидарским чекићем, имао итекако велики значај за глобалну „архитектуру“ друштва у целини, регионалних и глобалних (ре)интеграција.

Речју, „ударац“ Слободнозидарски чекићем, био је и остао велика тајна. Његова санага, се не сме ни преценити, ни, потценити. Реч је о тежњи ка систему „уравнотежених“ циљева духовног-материјалног. Где, превагу, треба да добију духовне вредности нада материјалним. Слободнозидарска филозофија нас учи, да сваки Брат, а посебно Мајстор КУ мора бити "Свећа", која обасјава пут из ТАМЕ У СВЕТЛОСТ, МЕРИЛО ДУХОВНЕ НАДМОЋИ НАД МАТЕРИЈАЛНИМ ДОБРИМА-, а не као каријериста, из чије, Слободнозидарске ј душе, куља ЧЕЖЊА ЗА "ВЛАШЋУ"- доминацијом над Браћом. Брат, братски ланац се препознаје, не само по Старешинству-моћи, већ по братској слози, љубави, емпатији, спремности да један другом помогнемо у невољи, а све на добробит Великог Неимара Свемира, друштва-државе у целини.

На жалост, ја сам, после, свих, ових дешавања, збуњен, "постиђен", а помало и "уплашен". Пред свом Браћом се отвара питање: где се налази ПЛ "Ђорђе Вајферт"? Куда жели да крене? С чиме жели да крене? С друге стране, отвара с питање: ад ли ми идемо путем који нам је одредио Велики Архитекта

Свемира? С којим начелима, моарлним-духовним принципима ми желимо да КРЕНЕМО- НАСТАВИМО ДА ИДЕМО ПУТЕМ КОЈИ НАМ ЈЕ ОДРЕДИО ВЕЛИКИ НЕИМАР СВЕМИРА. Запитајмо се да ли ми следимо принципе- основна начела Слободног Зидарства: МУДРОСТ, СНАГА, ЛЕПОТА.

Братски, молим сву Браћу, да наставимо путем који нам је одредио Велики Архитекта Свемира. Узгред, као ближи сродник Петра Росића Варнаве (српског патријарха, који је према неким изворима био Слободни Зидар), скоро чеири деценије, у мени је тињала радозналост за спознајом тајни Слободног Зидарства (спознавао сам га, из литературе-извора који су ми бил доступни). Пре пет, година, жеља ми се испунила: ВЕЛИКИ НЕИМАР СВЕМИРА МИ ЈЕ ОТВОРИО ВРАТА ДА КРЕНЕМ ПУТЕМ КОЈИ ЈЕ ТРАСИРАО. Нећу га изневерити. Рачунам, и на сву, мени драгу-поштовану Браћу.

Поштујмо оне који су градили Храм вечности и предали нам га у наслеђе. Ми смо само карика у Братском Ланцу, који су „пројектовали“ раније генерације Слободних Зидара и осатвиле нам га у уманет. Тиме ћемо се, најбоље одужити, Великом Неимару Свемира и нашем Брату Ђорђу Вајферту, чије име носи наша Поштована Ложа, и чије име је испиасно на нашим лентама.

И док стегнутих руку у Братском Ланцу изговарам речи: Братство-Јединство-Слобода до мене допиру звуци Моцартове „Фруле“,

Мокрањчевих „Руковети“, Гетеовог „Фауста“, а пред очима ми „Мудрост“ Черчила, Де Гола, Наполеона и Војводе Мишића („ко зна тај и може“). С друге стране, док шаљем братству енергију Брату који је у „невољи“ у подсвести ми одзвањају „Мисли о добру и злу“ Владике Николаја Велимировића. Њима се придружује и П:П. Његош, с поруком: „Тврд је орах воћка чудновата..“

Брат С. Ћ. МКУ
Ђорђе Вајферт, Београд